

УДК 339.92

Прушківська Е.В.¹ Коротич М.М.²

¹д-р. екон. наук, проф. НУ «Запорізька Політехніка»

²студ. гр. ГФ-210 НУ «Запорізька Політехніка»

СУЧАСНА СПІВПРАЦЯ УКРАЇНИ З МІЖНАРОДНИМИ ЕКОНОМІЧНИМИ ІНТЕГРАЦІЙНИМИ ОБ'ЄДНАННЯМИ

У сучасних умовах глобалізації та інтенсивного розвитку світогосподарських зв'язків, співпраця України з міжнародними економічними інтеграційними об'єднаннями є надзвичайно важливою. Розвиток в цьому напрямку дозволить підвищити конкурентоспроможності

національної економіки, розширити експортні можливості, залучення іноземних інвестицій та забезпечення доступу до нових ринків. Крім того, співпраця з міжнародними організаціями дозволяє Україні впроваджувати світові стандарти та норми в галузі економіки, торгівлі та інновацій.

Серед усіх економічних інтеграційних об'єднань (ЕІО) найбільш близьким для України, є – Європейський Союз (ЄС). Відносини України та ЄС почалися ще у 1991 році, тому не дивно, що саме з цим об'єднанням наша держава співпрацює найчастіше. Наразі, під час війни, формати співпраці більшою мірою обумовлені саме потребами України. Одним з прикладів є спільні закупівлі зброї через Інститут підтримки миру (European Peace Facility), що дозволяє країнам-учасникам Євросоюзу спрямовувати зусилля на конкретні потреби Збройних Сил України. Одночасне вживання заходів щодо скасування мит для українських товарів, посилення спроможності транспортних коридорів Україна – ЄС та лібералізація торгівлі та перевезень посилює економічні переваги для обох сторін.

Водночас з цим, так звані «дороги солідарності» (Solidarity Lanes) для українських товарів – також є заходом економічної безпеки, адже вони роблять український експорт, якщо не повністю, але принаймні частково незалежним від морського транспорту та «зернової ініціативи».

Окрім потреб української сторони, ініціативи підтримки з боку Євросоюзу, їхній зміст та швидкість реалізації прямо відображають структуру й динаміку інтеграційних процесів всередині ЄС. Складні політичні дебати супроводжують зовнішньополітичні й безпекові рішення, укладення яких потребує погодження всіх країн – учасників. Яскравим прикладом є процес ухвалення рішення щодо надання Україні статусу держави-кандидата у члени ЄС, в рамках якого впродовж усього процесу у ЗМІ з'являлася інформація про побоювання та скептицизм окремих держав, наприклад Нідерландів і Данії. Процес погодження санкцій також був нелегким, зокрема щодо відключення частини банків країни-агресора від системи SWIFT.

Однак ініціативи, які євроінституції можуть ухвалювати самостійно, приймалися набагато швидше, а широта їхнього спектру свідчить про залученість чи не усіх директоратів Єврокомісії та успішну координацію між ними. Не останню роль у цій координації відіграє Група підтримки України в Єврокомісії (Support Group for Ukraine), яка виступає сполучною ланкою між різними структурами ЄС, що займаються співпрацею.

Також в контексті війни деякі зміни відбулися і у рамках Угоди про асоціацію Україна – ЄС. Як відомо, ця Угода містить великі плани щодо лібералізації торгівлі товарами, послугами, а також сфери державних закупівель. У квітні 2014 року, в розпал війни на сході України та за три роки до набуття Угодою чинності, Єврокомісія вже приймала рішення про

тимчасове зниження або повне скасування тарифів на український експорт. Щорічна економія коштів для українських експортерів у той час становила приблизно 500 млн євро. У 2022 році Європейський Союз застосував схожий інструмент, але вже як доповнення до правил і норм торгової лібералізації в рамках поглибленої і всеохопної зони вільної торгівлі (ПВЗВТ). Угода дозволяє українським перевізникам виконувати двосторонні й транзитні перевезення без попередніх дозволів. Також слід зазначити, що перемовини між Україною та ЄС стосовно лібералізації перевезень різними видами транспорту велися ще з 2020 року в межах переговорів щодо оновлення Угоди про асоціацію. Попри достатньо низький відсоток виконання Україною своїх зобов'язань за Угодою у транспортній сфері (сумарний показник за 2015-2022 роки становить 22%), певні виконані зобов'язання у транспортній сфері сприяли швидшій лібералізації руху. Через неможливість використання Дніпра як річкової транспортної артерії через бойові дії та окупацію Херсонщини ведуться перемовини й щодо перспектив підтримки Євросоюзом розвитку внутрішнього водного транспорту в Україні.

Важливо зазначити, що Угода використовується для адаптації співпраці України з ЄС під час війни і в інших сферах, таких як завершення технічного етапу процесу взаємного визнання електронних підписів в Україні та ЄС у червні 2022 року. Взаємне визнання електронних підписів зробить легшим як отримання послуг громадянами України в ЄС, так і ведення бізнесу між контрагентами з України та Євросоюзу. У підсумку можна сказати, що, як і сучасна, подальша співпраця Україна – ЄС характеризуватиметься синергією старих і нових форматів, структур і мереж, де Угода про асоціацію відіграватиме головну роль.

Інтеграція України до ЄС, не має бути перешкодою до співпраці із іншими міжнародними та регіональними інтеграційними об'єднаннями, які не зашкодять суверенітету нашої державності та збільшать можливість задля розвитку. Диверсифіковані напрямки інтеграції для України є актуальними, оскільки необхідним є геополітичне позиціонування нашої держави за умов формування багатополарної моделі світового порядку.